PLATONICVS CONVIVA DECLAMATIO

Contra vulgares Amantes.

ROPE adeſt, vt dicam me Platonico intereſſe conuiuio; quippè quot diſcumbentes video, tot amantes reuiſo. Aequè dicam ipſe (Generoſi Iuuenes) vos omnes amare, atque Scenicus ille Momus præſagiuit auditores ſuos velle beatos eſſe. Ecquem enim veſtrum blandiſſimo quodam delinimẽto non titillat amor? Ignauiſſimi ſolum, quos alicuius boni charitas non inflammet. Cum itaque ametis, nullius ab ore, quam narrantis amorem penderetis attentius: ſi gratum ſit animo audire, quod placet. Ediſſeram ergo de amore vobiſcum, non quidem obuoluto capite in Socratis morem, cum honeſtiſſima ſolum contexturus adſim.

Ariſtophanes ex Platonis conuiuantibus vnus, in oculos, & ora vulgi viſus eſt emittere, vulgarem pulchri corporis Venerem eſſe primum naturæ bonum, in quod veluti in finem effræni pondere propendeant homines; à Venere procreari Cupidinem, qui inuicto quodam dominatu mortalibus moderetur. Laxa quidem, prodiga nimis, ac tam abiecto ge-

generi iniqua conceſſio: iudicium explodentibus ſolum pedibus excipiendum. Atqui ne demiremini, quòd, vel ſapientiſſimi plerumq; inter conuiuia immodicè Cupidini conceſſerunt, & Veneri. Fauete idcireò benignè (virtutum Amaſij) & dum ego Ariſtophani refragaturus, ab immerita vulgi Venere, Amoreq; collatum redimo decus, & laudes, ſi quis fortè ex vobis in illorum deditionem ſit receptus, rebellium meditetur. Operoſum me capeſſere facinus contra tot amatores præſentiſco: illorum namque exercitum, cuiuis inexpugnabilem valori aſſeruit Plato. At cuius ſuſtineo partes dabit veritas vires, quæ inter ardua quæque, vel preſſa, nunquam tamen aſſueuit ſuccumbere.

In Conuiuio.

Sed ecce ingruens cum Ariſtophane amantium accurrit turba ſui Cupidinis patrocinatura cauſæ. Ex hoc plebeio tumultu omnes, vt proprij ducis ditionem oſtentent, iactentq; triumphos, proferunt ſe ſe deuicta, vti trophea, manibus à tergo reuinctis, illius præire ad Capitolium quadrigam: illud conclamantes poeticum; Omnia vincit Amor. Obijciunt alij, quod Theodota celebratæ laſciuiæ ſcortum Socrati exprobrauit, ſtudioſiores Academiæ iuuenes in vno oculorum ſuorum obtutu pellectos, virtutibus exinde poſt habitis, Cupidine fortiùs ſollicitatos, in ſui traxiſſe charitatem; Socratem verò à proſtibulo neminem reuocaſſe ad Gymnaſium. Tantopere (inquiunt) Venerijs illaqueati compedibus, pedes laborant exerere: adeòq; ſemel admiſſus pulchritudinis amor ſuos demulcet captiuos. Ex hoc vulgo innumeri quoque, qui dum in venuſti corporis proſpectum veniunt, in alium terrarum orbem ſe delatos dicunt; atq; in deliquium acti, omni exarmati virilitate ſe dedunt victos, & ſi pulchritudinem adorari li-

ce-

eeret, exhiberent se religiosos. Eò vsq; molliter tene-rescunt cæteri, vt Cupidinem pro Deitate ducant, tutòque se beatos reantur, cùm libidini indulgentes, suis perfruiscantur delicijs; vos verò virtutum cultores, quasi Atheistas perosi detestentur. Nugales has teneritudines, vulgaris Veneris, plebeiq; Amoris actor in illorum iactitat gloriam. Hasce passim dispergunt ineptias voluptuosi. Heu quò ruunt mortalium mentes! Erotem (siue mauultis dicere vesanam cupiditaté) quæ est lapsus à vero Amore, naturæ lapsæ coruptela, fœdissimus animi morbus, non erubescunt fœlicitàntis titulo commendare. Proh dementiam! Insanum mollissimi animi impetum, qui est vitæ discrimen, malum spontaneum, omnium calamitas bonorum, consecrant diuinitatis nomenclatura. Proh sacrilegum libidinis inuentum, quæ vitio Idolatra vouens, confingit sibi amorem Deum! Non est Deus amor, at cunctorum noxia cura, vt piè Phocillides; Hos Amàntes qnidni dicas amentes? quidni furentes? obliquantes nempè à recto consilio in propriam coniurant perniciem rebelles, facientes sibi Deum, quem citrà Deitatis iniuriã nequeunt adorare. Perinde quasi ex Titanum prosapia Cœlo inimicantur iniurij, bellum Deo, nisi ferro, ferrociùs tamen amentia indicentes. At quemadmodum illi fabulantiũ Gigantes insanientes in Deum, à suo regno deturbare superos ausi, intentatæ pugnæ noxam confossi spiculis cruore luerunt; ita verius de confic̃ti huius Numinis reatu, libidinosi dant meritas pęnas. In illorum .n. cor vsq; medium lethali mulcta animaduertit Cupido, vt æquè eo puniantur vltore, quo fautore delinquunt homines. Sed sileant paulisper, si quid pudoris habent aduersarij, dum accuratiùs Cupidinis dispungantur facinora. Quid primum suæ partis fiduciam

ia-

iactantes Venerei Amoris somniant triumphos? An puellus ille, cui adolescendi, nec virtus quidem vnquam suppetiuit, qui eblandita solum effœminatæ societatis gaudet teneritudine, qui inter imbecillium, inertiumq; ignauissimas turmas ociatur, deportabit triumphos? Si sola virtute victoriæ parantur, inurbanus amor, qui est puerilis animi infirmitas, quemnam deuincet? subigi nimirũ consueuit infirmitas, ac fractarum virium languore correpta flaccescere. Amore (inquiunt) vincimur. Ne dicant se amore victos, qui vincit neminem, nisi volentem amare. Vincitur quisque à se ipso volente. Ne vincaris, sufficit nolle; non enim nisi volens amabis. Si tamen se victos velint; sint sanè; at non plorabunt se ipsos infirmitate infirmiores? Non erubescent vinci, quando facili essent victuri conatu? Non suæ grauiter affectatæ succensebunt debilitati? Prouocanti in certamen Amori pugnaturus occurrat, qui se expugnari non patitur, in cuius congressu, vel leui obluctaturus nixu succumbet nunquam, cessurus Agoni, semper vel sine prælio triumphabitur. Dum nolumus, dum non cupimus, sternitur Amor; sternimur volentes, cupientes. Ergo nè propterea validis viribus prędictum dictitabunt Cupidinem, qui oppugnat non repugnantes? Horum emendat errorem Philippus, qui Alesandrũ filium tùm fortis nomen negauit demeruisse, cùm suo subdidisset imperio Barbaros, qui nullo præeunte conflictu, vltrò concesserunt victoriam, hac vna opinione subacti, quod sibi Hamonis aduersus filium præliandum esset. Perindè ac non sit victoria, quam non præcesserit lucta. Amore (adijciunt) vinci dulce. O absurdum, & per impudentiam elapsum verbũ! O misellam amatorum plebem, atq; abiectissimæ sortis seruile genus! tunc victis tantùm

Apud Lucianum.

solet

solet esse solatio, aliquantoq; decore, si prętantus aduersarij cadant virtute. Hi tamen contemptissimæ tribus homunciones à puellulo gestiunt, ignauiterq; superari gloriantur; quos neq; pudet pulchræ famusantes imagunculæ, infœlicis mancipij exprimere humilitatem. Vinci dulce? Vinci, quo intolerabiliùs perpessu agnoscit nihil, nihil iniuriosius euitat, amariùs nihil delibat humanitas, hæc humanitatis monstra dulce dicunt. In toto huius mundi, rerumq; consortio nihil reperietis (Auditores) quod enixè non tentet hoc vnum, vt cæteris præsit; hos solum naturæ abortus depræhenditis se subesse gaudentes. Merentur quidem certè totus sapientum cętus iusta percitus Nemesi, omni probrorum genere euaginata lingua, hos lancinat Amatores. Quidni n. eos veluti sordiduli animi humunculos iurè vellicabunt, quòd ad summam pulchritudinem nati, in mendosa putidiusculi corporis specie conquiescunt? Cur inconsultæ leuitatis, leuisq; inconstãtiæ merito cõuicio non carpent, si alati infantis innituntur volatibus? Quid non ratione magis, quàm captos oculis despicient, si in Cimmerijs tenebris cum Cœco peterrant? Negabit quis mendicos illos, impudentes, inuerecundos, qui Inopię filij inhęrent vestigijs, cuius nec nuditatem incusant? Inficias iturus es inglorios esse, ignauos, ignomines, qui dant infantissimo, manus? Sed deferuescat sapientiorum bilis, nec opprobrantes vlterius in contrarios conuiciorum spicula iaculentur, aculeatis .n. Cupidinis telis satis sauciati ex illis multi queruntur. Detur interim locus magnificantibus pulchritudinis vires. Nõ ita vestræ grauitati (Auditores) diffido, atq; iustitiæ, vt timeam vos tantum virium pulchritudini concessuros, quantum eneruatum aduersariorum vulgus eidem perindulget. Nãq; supremus omnium

illius

illius conatus est, si pariat amorem, cuius licet fecunda semper, nisi conuenienti placebit, nunquam tamen enitetur. Quid ergo valituram dicetis, quæ valet nihil nisi placeat alij? debilis virtus; imo aliena; quæ mutuatur aliunde. Si vultis experiri impotentissimam speciem, declinate ab illa prospectum: aut si prospicitis, ne faueatis. Vultis videre in sua venustate deformem formositatem in suo sordescentem nitore? Fingamus illam iucunda attentione spectari, conspectam pellicere videntem, pellicientem exoptare, ac ab exoptante teneri; dum tenebitur, probabit, se hæc omnia effecisse, vt maculetur, polluatur, contemneretur. Dicet pulchritudinis Assecla, se totum eximio perfundi delicio, dum elegantis formæ contemplatur Idolum, dum verò fruitur, vita viuere ad inuidiam vsque fælici. Malesanum Amantis consilium; Quid est, quod dicis, infælix amator? tantumne libidinosis exæstuas flāmis, tamq; illecebrosis ageris furijs, vt mente in transuersum rapta, prolabaris in phrænesim, & dicas te fælicem? fælicem te, qui quocunq; te vertas in Amore innumeris, eisdem ineuitabilibus percelleris supplicijs? Vix amare decernis, & præscios metus odisse cogeris. Non habes in tuis cogitationibus, vnde non timeas in speratis cupiditatibus, vnde non dubites; non times, non dubitas, quin anxiùs acriori sollicitudine vexeris. Fælix ergo, quem in pulchritudinis conspectu desiderium excruciat cum anxietate? Aut, qui obtinet, & eam cum facietate fastidit? &, quod molestius est, qui post fructum continuata pœnitudine obtorquetur? Si dum concupito caremus, cum fastidimus possessum, aut cum possedisse dolemus beatemur, vltrò admitterem te fæliciſſimum; at tu idem ipse quoq; confiterere necessum esset, communem habere

bere cum pecudibus fælicitatem; quibus vnà tecum communis eſt voluptas. Siccine igitur deſipis; vt ſordibus monſtruoſo connubio aſſocies beatitatem; ò profanum! Infelix, maleſuada voluptas; quæ à decepto vix deguſtaris ſenſu, & internecans virus inſtillas conſilio. Ecce tibi illorum, quos inficis deliria. Adeò inſulſæ perſuaſionis laborant errore, vt tunc ſe beatos putent, cum amant, cum turpiter delectantur; quando ſanè non ſolū impune, ſed etiam cum maxima interfectoris gloria tolli poſſent: culpa ſi quidem erroris humani tenetur, atque intolerabiliter reus, qui intemperanter amat. Inter multa, hoc vnum miremini (Auditores) quod voluptuoſi Amantes omni cruciatuum genere plexi, ſe beatos cuulgant. O ſtupidos! quòd vltra humanum morem, cui ſua videtur intoleranda calamitàs, ipſis ſuæ videntur miſeriæ fælices. O corruptum ſenſum! Penſate, quæſo, paululum, ac ſolertius voluptuarium odoremini ſtatū; nuſquam mehercle miſeriorem reperietis; nulliuſq; ſortem miſerabimini magis. Ineruditam enim charitatem inſolubili neceſſitudinis nexu comitantur angores: Indecoræ voluptati adhæreſcit fiditimus dolor. His omnibus communis eſt, & promiſcuus ingreſſus, nunquam ſiquidem amorem admittunt, quin indiuiduum comitem amarorem: & in voluptatum incrementis, patiuntur initia dolorum. Voluptas nempè, & dolor ſucceſſiuo ferruminantur glutino, atq; Caſtoris, Polluciſq; ad inſtar diuiduam habentes vitam, dum illa immaturè decumbit occidua, exoritur dolor diutiſſimè duraturus. Sic ſtabilis prouidentię diſponunt inuiolata iura, vt cum vetitis oblectaminibus primores labios admoueamus ſtatim felle reſperſa amareſcat guſtata delectatio. ò Amor, ò pulchritudo,

do, ò voluptas, ò morbi, quem vos non facitis miserum? Rogo, adest ne qui voluptatem senserit, & non præsenserit, mœrorem? Cito de hoc tamquam conuictos testes aduersarios meos, quoniam non est facile negare depræhenso. Agite dum, cur vel in ipsa vestræ fruitionis affluentia, ex imo pectore repetita, sæpius intermiscetis suspiria? quid (per fidem) portendunt hæc nisi aduentantis luctus præsagium? nisi in voluptatis fine inchoare mœstitiam? ne simuletis miseri vestrum incendium, quod fumosæ retegunt nebulæ suspiriorum. Sunt hæc internuncij dolorum, discrucianteis flammæ infausta indicia, atque malè ominantes tubæ, à quibus obsessi cordis impressionem, quam facit dolor, inauguramus. Itaq; si in ipsa, quam anxiè cogitatis, studiosè anhelatis fruitione, pulsamini acerbius; quid, cum suspiratæ voluptatis fiducia destituimini? Dum amatum amoris vestri defraudat mercedem? Quot expectoratis tunc gemitus? Quot turbatim laxatis eiulatus? Quot traducitis per inquietem insomnes noctes? Quinã deniq; alij leganturoratores, quam mistæ singultibus lacrymæ, quæ plerumque orant inexorabile? Sed sim ego indulgentior vobis; dem (quod nullo modo dari potest) pro votis omnia contingere vobis; & ponamus esse vt cupitis, compenset .s. amore amor vester, propitietur cupiditati Cupido, & concedatur rogantibus voluptas. Quorsus hæc inde? Nec, dum omnia ex sententia succedent felicia, diducetis infælicitatem. Enimuerò, impetratæ subter labentur nè citò voluptates? Quonam igitur modo fælicitabunt? Non est sine tenendi securitate fælicitas. Diuturniores manebunt? tunc sæpius degustatas tandem saturus nauseabis, quòd soleant in fruentis vegetare fastidium. Cum adoleuerit voluptas, tum fæ-

cun-

fecunditatis potens, concepto dolore grauabitur, qui sub euiscerata parentis aluo miritius erumpet, & postremus. In uxoriolam voluptatis, & calamitosam fecunditatem? Respondes, à delectamentis per crebrò exulare mœrores. Hem quid addis? Mens in obliuia sui, illicita semper expauescet delicia, quod sciat malè esse extra legem viuentibus. At, ex libenti licet, eminusq; arceantur curæ, & mens à se met degener in sensuum eat factionem; iucundi tamen quo perfruitur continuò iacturæ pauida atrocius diu vexabitur. O quàm leue vel cogitatem animum distorquet futura boni iactura, quàm productior anteiuerit, lætiorq; possessio! quoties cum te amissurum, quod possides reminisceris, quoties, inquam, iniquè fatum incusas, quod linquat sub sole æternum nihil? Quoties contumeliose reuerendas naturæ leges inculpas, quod non sinant perennare diu, quod tu sentis monstrancum? Quum verò inuidæ sortis obnoxium raptui, iam subreptum bonum aduertis, amatum amissum, heu, heu dolores! Dilacceraris ad mortis vsque necessitatem. Mortis beneficium velut clementius suppliciter petis, oppeteres verò libentius. Moreris musices semper tibi ipsi superstes, vt nunquam mori desistas; vt morti tuæ condolendo, mœrentes reddas exequias; vt miserum tibi sit vita supplicium. Tu, Tu ergo beatus, cui vix potest sine morte succurri? Qui nisi moriaris, mori semper periclitaris? qui non alioqui mœreris vitam, quàm vt tui criminis pœnam exoluas? Sed demus vlterius voluptates non tam velociter fruentibus disperituras; effingamus sanè æternas esse. Quid deinde iuuabit, miserrime amans, etiam per innumeros sæculorum decursus, intra deformatum sordibus corpus, animum quasi intra sordidissimum carcerem coercere? Animum

mum impoluto deſtinatũ gaudio, ſpurciſſimo commaculatæ carnis aſtactu perpetuò cõtemerare? Animum, inquam, immortalitate donatum corrumpẽda ſemper traducere viuacitate? Diſcuras parumper (ſi tantum licet inſano) percurras quæcunq; tibi met ipſe prodigè potes ſpondere, ſolatia, indulgere delicias; componas animo, quas velles à pulchritudinis aſpectu captare blanditus, ab illius vſu (ne dicam, abuſu) frui oblectamentis; tota tua vita etiam tùm æuiterna, vnico tamen perſtringetur ſemper interſtitio diei. Hem quid diei? imò breuiuſculo momenti curriculo; Tantis ergo ærumnis, ac precióſa calamitate, tanti, inquam, leuiculam emercaris voluptatem? valde carè emis, pęnitere; Imò vendiras te ipſum decoctor iam factus vili nimis, breui, horarioq; delectationis pretio. Infæliciſſima profectò omnium captura, ac ſeruitus, atq; vltra modum pœnale mancipij genus non modo corporis, ſed animi quoq; libertatem deponere. Feralis nimis martyrij mos, contorqueri cruciatibus, quibus mors longè foret placidior. Habetis adhuc (Plebeij Amatores) quibus nos fatigetis obiectus? Obloquamini, eſt locus adhuc. Conticetis? Deſunt amantibus verba? Exitiali conuincimini plaga languere. In hoc ſolum vos laudo, ſi taceatis, quia grauiùs damnaret vos veſtra defenſio. Silebo propterea & ipſe, atq; maiora, quæ vobis parauit Venereus Amor, præteribo immemorata mala, veſtræ miſeritus pœnæ, ne ob oculos poſita dolorem ingeminẽt Sat.n afflictamini (licet citra meritũ) ſi vulgariter amatis. Nec aliud imprecaretur vobis Apollonius malum, ob veſtri amoris crimen, quam vt diù amaretis. Hæc vobis perſoluit ſtipẽdia dux veſter Amor. Sic beat Idolatras ſuos confictũ Numen.

Bononiæ, Typis Clementis Ferronij 1638. Superiorum permiſſu